

РЕШЕНИЕ

№ 4470

гр. София, 13.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 174 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и осми ноември през две хиляди двадесет и трета годИ. в следния състав:

Председател: РАДМИЛА ИВ. МИРАЗЧИЙСКА

при участието на секретаря ГЕРГАНА Н. БАРАКОВА
като разгледа докладваното от РАДМИЛА ИВ. МИРАЗЧИЙСКА
Гражданско дело № 20231110135203 по описа за 2023 годИ.

Предмет на делото са предявените от Е. И. Х. и В. В. Х. срещу Н. Й. Б. осъдителни иски с правно основание **чл. 45 от ЗЗД, вр.чл. 3 от ГПК** за осъждане на ответника да заплати на всеки от ищите обезщетение за причинени неимуществени вреди в размер на **10 176 лв.** /на всеки/ в резултат от злоупотреба с процесуални права чрез предявяване на искова молба по гр.д. № 27531/2016 г. по описа на СРС, с цел спиране на производството по гр.д. № 8219/2009 г. по описа на СГС.

В исковата молба се твърди, че ответникът е завел дело срещу ищите на 26.05.2016 г., като били образувани гр.д. № 27531/2016 г. по описа на СРС, гр.д. № 7994/2019 г. по описа на СГС и гр.д. № 2661/2021 г. по описа на ВКС, като бил предявен отрицателен установителен иск за собственост по отношение на следния имот – 1/10 ид.ч. от *****, с идентификатор 68134.1005.186.1.48. Описаният имот бил придобит от Е. И. Х. по силата на членство на същия в ***** С образуването на цитираните по-горе дела, ответникът преградил пътя на развитие на спорното право по главното гр.д. № 8219/2009 г. по описа на СГС, № 5460/2018 г. по описа на САС между ищите и трети лица по ревандикационен иск за същия недвижим имот. Излагат се подробни твърдения в насока, че ответникът е завел дело срещу тях, като е изложил в исковата молба неверни факти и

твърдения, с цел да се забави главното дело – по чл. 108 ЗС, което аргументират, че представлява злоупотреба с процесуални права. С уточняваща молба ищците са посочили, че с оглед описаното са претърпели неимуществени вреди – отрицателни емоции, душевни терзания и страдания от невъзможност пълноценно да упражняват правата си на собственици, психологичен тормоз и стрес. Посочили са, че всеки претендира по 10 176 лева.

В срока по чл. 131, ал. 1 ГПК е постъпил отговор на исковата молба. Ответникът релевира възражение за изтекла погасителна давност. Оспорва твърденията на ищците, оспорва да е налице злоупотреба с процесуални права. Подробно излага, че е защитил свои права, че е имал правен интерес от завеждане на делото. Оспорва ищците да са претърпели твърдените неимуществени вреди, евентуално оспорва техния размер. Моли съда да отхвърли предявения иск. Претендира разноски.

Съдът, като взе предвид исканията и доводите на страните и събраните по делото доказателства и правните разпоредби намира следното от фактическа и правна страна:

За основателността на иска чл. 45 ЗЗД ищецът следва да докаже следните факти: 1/ противоправно деяние */недобросъвестно упражняване на процесуални права, чрез инициране на съдебно производство с цел увреждане на права и законни интереси на ищците/*; 2/ претърпените вреди, както и техния размер; 3/ причинната връзка между противоправното деяние и виновно поведение на дееца и настъпилите вреди. ВИ.та се предполага до доказване на противното, като в тежест на ответника е да обори при условията на обратно доказване */пълно и главно/* презумпцията по чл.45, ал.2 ЗЗД.

По релевираното възражение за изтекла погасителна давност, в тежест на ищците е да докажат и наличието на факти, при настъпването на които законът предвижда спиране и/или прекъсване на давността.

От страна на ищците и ответника са представени документи, инициращи различни граждански производства, както и съдебни актове по същите, като голяма част от тях се съдържат и в приобщените по настоящото дело - гр.д. 72289/2014 г. по описа на СРС и гр.д. 27531/2016 г. също по описа на СРС.

Гр.дело № 8219/2009 г. по описа на СГС, ГО, I-17 състав, не е постъпило по настоящото дело, като видно от писмо от СГС /л.19/ същото е изпратено на Софийски апелативен съд на 28.01.2021 г.

От приобщеното по делото гр.д. дело **№ 72289/2014 г.** по описа на СРС, се установява, че същото е образувано по искова молба на ***** и ***** **срещу** Е. И. Х. и В. В. Х., с която е предявен иск с правно основание чл. 124 ГПК за признаване установено спрямо ищците, че между Е. И. Х. и В. В. Х. и *****към 17.07.2009 г. не съществува правоотношение за снабдяване с нотариален акт по реда на чл. 35 ЗЖСК поради неприемане от ОС на ЖСК на окончателна цена за ап. 48 и поради несъществуване на това правоотношение *****незаконосъобразно в нарушение на чл. 35 е снабдила Е. И. Х. и В. В. Х. с нотариален акт № 93, том II, рег. № 8426, н.д. 275/2009 г. по описа на нотариус В. *****, рег. № 053 в НК, както и че ответниците не са собственици на 1/10 от 8 500/20 595 ид.ч. от ап. 48 и мазе № 10, описани в НА № 139, том 2, рег. № 9021, дело № 275/2009 г. по описа на нотариус В. *****, **което е прекратено с Определение от 09.02.2015 г. по гр.д. 72289 по описа на СРС за 2014 г. като недопустимо.** Така цитираното определение е потвърдено с Определение от 29.04.2015 г. по ч.гр.д. 4587/2015 г. по описа на СГС, II-Г въз. състав, а последното е потвърдено с Определение на ВКС от 27.07.2015 г. по ч.гр.д. 3503/2015 г.

От приобщеното по делото **гр.д. 27531/2016** по описа на СРС се установява, че същото е образувано по подадена искова молба от Н. Й. Б. срещу Е. И. Х. и В. В. Х. и ***** с която е предявен отрицателен установителен иск за признаване установено, че ответниците не са собственици на 95/20 595 ид.ч. и 1/10 от 8 500/20 595 ид.ч. от ап. 48 и мазе № 10, описани в НА № 139, том 2, рег. № 9021, дело № 275/2009 г. по описа на нотариус В. *****. Искът е отхвърлен с решение от 07.01.2019 г., като последното е потвърдено с решение от 12.02.2021 г. на СГС. Решението на СГС е обжалвано пред ВКС, като е допуснато до касационно обжалване, но с оглед направен **отказ от иск от страна на Б. под предлог, че води преговори с ответниците**, са обезсилени решенията на СГС и СРС, с протоколно определение на ВКС от 18.05.2022 г.

Видно от приложените доказателства по дело 27531/2016,

производството пред СГС по гр.д. 8219/2009 г. е образувано по искова молба на Е. И. Х. и В. В. Х. срещу *****, *****, *****, *****, с която е предявен ревандикационен иск досежно ап. № 48, изграден в груб строеж, находящ се в *****, с площ 158,09 кв.м., като това производство по гр.д. 8219/2009 г. по описа на СГС, е спряно с определение от 29.06.2016 г. на СГС до приключване на производството по гр.д. 27531/2016 г.

Други относими доказателства не са ангажирани от страните.

Непозволеното увреждане е сложен юридически факт, чиито елементи са деяние извършено виновно, противоправност на деянието, вреда, причинна връзка между настъпилата вреда и деянието. Съгласно разпоредбата на чл. 45 от ЗЗД, всеки е длъжен да поправи вредите, които виновно е причинил другиму. С оглед на така очертания фактически състав по делото, следва да бъде доказан по несъмнен начин от страна на ищеца, че е налице действие на ответника, от което като пряка и непосредствена последица да са му били причинени твърдените в исковата молба неимуществени вреди. Отговорност за непозволено увреждане по чл. 45 от ЗЗД носят физически лица, които са причинили вреда, чрез свои виновни действия или бездействия. Тази отговорност се поражда с оглед основното задължение на всеки да не вреди другиму. То произтича непосредствено от закона /чл. 45 от ЗЗД/. В този смисъл следва да се приеме, че противоправно се явява всяко поведение, което нарушава изискванията на посочената императивна правна норма, като при деликтите то се изразява в накърняване на предписанията на тази норма да не се вреди другиму. При неговото изпълнение за увреждащия възниква задължението да поправи вредите, които виновно е причинил другиму. В този смисъл следва да се приеме, че деликтът дефинитивно предполага противоправно и виновно причиняване на вреди от конкретен извършител, в случая посочения ответник. Следователно, за да са налице основания за ангажиране на деликтната отговорност на ответника, следва да бъде установено при условията на пълно и главно доказване наличието на причинна връзка между противоправното и виновно поведение на дееца и настъпилите вреди. ВИ.та се предполага до доказване на противното, но всички останали елементи от фактическия състав на деликтната отговорност подлежат на доказване на общо основание. При доказаност при условията на кумулативност на изброените по-горе предпоставки са налице основания за

ангажиране на деликтната отговорност на ответника, което обуславя основателността на заявените иски претенции. Установяването на обективните елементи от горепосочения фактически състав на отговорността по чл. 45 от ЗЗД е било в тежест на ищите – аргумент от чл. 154, ал. 1 от ГПК. По делото, обаче, са останали напълно недоказани твърденията им за наличието на противоправно поведение на ответника. При съвкупна преценка на събраните по делото доказателства, съдът приема, че предявеният иск с правно основание чл. 45 от ЗЗД е неоснователен.

Съдът приема, че в българското законодателство са предвидени разпоредби, даващи възможност за защита на накърнени граждански права, включително и пред съд – например чл. 56, чл. 117, ал. 1 и чл. 120 от Конституцията, съответни разпоредби от ГПК, НПК и др. Когато едно лице прецени, че са накърнени негови права и законни интереси, то може свободно да упражни правото си на защита, респективно да се обърне към съда с искане за защитата им, без да носи други последствия при неоснователност на възраженията си, респективно претенциите си, освен тази за разносните по делото, направени от другата страна в съдебния процес. Когато едно частно лице предяви неоснователен иск пред съд, то не носи отговорност по чл. 45 от ЗЗД за причинените на другата страна неудобства, притеснения и душевни страдания. Това е така, тъй като искането за защита на накърнени права представлява една правомерна дейност, която е конституционно гарантирана, а отговорността за причинени вреди по чл. 45 от ЗЗД се поражда само при виновно противоправно поведение на причинителя на вредата. Поначало действията по сезиране на държавни органи, са признати и гарантирани от Конституцията, поради което за такива действия не може да се носи гражданска отговорност за обезщетение за вреди. Носителят на едно субективно право е свободен да прецени дали и кога да го упражни или въобще да не го упражни. Затова упражняването на материално и процесуално право поначало е правомерно. Злоупотребата с право обаче е противоправна, тя е налице, когато правото се упражнява недобросъвестно - за да бъдат увредени права и законни интереси на други. Задължението за добросъвестно упражняване на процесуални права нормативно е закрепено в разпоредбата на чл. 3 ГПК и изпълнението му е скрепено с отговорност за вреди. Добросъвестността е налице, когато процесуалното право се упражнява с убеждението, че то съществува. Няма злоупотреба с право

тогава, ако страната подава искова молба със съзнанието, че защитава съществуващо свое субективно право. Без значение е дали предприетата защита е адекватна, съществува или не в действителност твърдяното субективно право, евентуално нейната грешка при преценка на правото дали е извинителна или неизвинителна. Отговорността за вреди от злоупотреба с право по правното си естество е деликтна и противоправността се изразява в недобросъвестното упражняване на законно признато право, като доказването на недобросъвестността е в тежест на пострадалото лице. Когато упражненото процесуално право е правото на иск или право да се иска друг вид защита от съда, не е достатъчно претенцията на ищеца да е била отхвърлена като неоснователна с влязъл в законна сила съдебен акт за да се приеме наличие на злоупотреба с право, а е необходимо **ищецът да докаже главно и пълно, че ответникът е съзнавал, че претендираното материално право не съществува, но въпреки това е сезирал съда с искане за защита, като е целял единствено да увреди насрещната страна.** В този случай злоупотребилият с процесуалното право отговаря спрямо насрещната страна за вредите, които тя е претърпяла от това действие. В настоящия случай ответникът по делото е подал искова молба, с която е предявен отрицателен установителен иск за собственост срещу ищите. Това негово действие не е противоправно, а е в защита на негови предполагаеми права, които той е считал за накърнени. Обстоятелството, че ответникът се е отказал от иска в хода на касационното производство не води до категоричен извод, че претендираното от него материално право не е съществувало, нито до извода, че е целял единствено да увреди насрещната страна.

Съдът приема, че разпоредбата на чл. 45 от ЗЗД предвижда възможност за обезщетение на вреди само ако те са причинени от противоправно действие, каквото в случая съдът счита, че не се доказва от страна на ищите. Липсват каквито и да е доказателства в насока от които да се направи заключение, че ответникът е предявил иска с една единствена цел, а именно да навреди на насрещната страна, в случая ищите. В тежест на ищеца е да установи в съдебния процес противоправността на деянието като елемент от фактическия състав на чл. 45 от ЗЗД, което в конкретния случай означава, че ищецът е следвало да установи по категоричен начин наличието на злоупотреба с права от страна на ответника. Съдът приема, че в процесния случай не се установява по безспорен начин обстоятелството, че ответникът е

действал при злоупотреба с право /т. е., че е налице недобросъвестно упражняване на права от негова страна/, че е налице противоправно поведение на ответника. В настоящия случай по делото са останали напълно недоказани твърденията на ищите за наличието на противоправно поведение на ответника. В тази връзка, при липса на доказателства за противоправно поведение от страна на ответника, предявеният иск с правно основание чл. 45 от ЗЗД за заплащане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди се явява изцяло неоснователен и недоказан, и като такъв следва да се отхвърли. За пълнота следва да се посочи, че от страна на ищите не са ангажирани и никакви доказателства относно твърденията от тях неимуществени вреди.

По разноските:

При този изход на спора право на разноски има ответникът. В представеното пълномощно /л.99 по гр.д. 953/2023 г. по описа на РС Пазарджик/ е посочено, че адв. Таня Найденова Мончева е оказала безплатна правна помощ на основание чл. 38, ал. 1, т.3, пр. 3 ЗА на ответника. Съгласно чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата в случаите на оказана безплатна правна помощ и съдействие в хипотезите на чл. 38, ал. 1, ако в съответното производство насрещната страна е осъдена на разноски, адвокатът има право на адвокатско възнаграждение, определено от съда. Съдът е задължен да определи размера на възнаграждението с оглед действителната правна и фактическа сложност на делото, като съгласно възприетото с Решение от 24.01.2024 г. по дело С-438/22 на СЕС виждане член 101, параграф 1 ДФЕС във връзка с член 4, параграф 3 ДЕС трябва да се тълкува в смисъл, че ако установи, че наредба, която определя минималните размери на адвокатските възнаграждения и на която е придаден задължителен характер с национална правна уредба, противоречи на посочения член 101, параграф 1, националният съд е длъжен да откаже да приложи тази национална правна уредба по отношение на страната, осъдена да заплати съдебните разноски за адвокатско възнаграждение, включително когато тази страна не е подписала никакъв договор за адвокатски услуги и адвокатско възнаграждение. От изложеното следва, че съдът не е обвързан от праговете разписани в Наредба № 1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, а

следва да определи дължимото адвокатско възнаграждение за всеки отделен случай след извършване на преценка относно правната и фактическа сложност на производството и извършените от процесуалния представител действия. В случая повдигнатият спор не се отличава с правна или фактическа сложност, процесуалният представител на ответника не се е явил в проведеното открито съдебно заседание. Предвид изложеното адвокатското възнаграждение за предоставена безплатна правна помощ следва да бъде определено в размер на **400 лева**.

Във връзка с искането за присъждане на адвокатско възнаграждение с ДДС следва да бъде отбелязано, че с Определение № 917/02.05.2023г. по ч. гр. д. № 1323/2023 г. на ВКС, IV ГО, е прието, че предоставената безплатна правна помощ по чл. 38 ЗА представлява по смисъла на чл. 9, ал. 1 вр. чл. 8 ЗДДС безвъзмездна доставка на услуга, която не подлежи на облагане с данък върху добавената стойност по аргумент от по чл. 2, т. 1 ЗДДС, чл. 2, пар. 1, б. „в“ от Директива 2006/112/ЕО на Съвета от 28 ноември 2006 годИ. относно общата система на данъка върху добавената стойност. Тази услуга не може да се счете за възмездна на основание чл.38, ал.2 ЗА по съображения, че възмездяването става впоследствие - с акта на съда, с който насрещната страна, при наличие на предвидените в нормата предпоставки, бива осъдена да заплати адвокатско възнаграждение на оказалия безплатната правна помощ адвокат. Съгласно чл.25 ал.2 ЗДДС данъчното събитие възниква на датата, на която услугата е извършена. Последващи този момент действия не могат да имат значение за възникване на данъчно задължение. Постановяването на съдебен акт, с който насрещната страна е осъдена да заплати възнаграждение за оказана безплатна правна помощ, не съставлява облагаема стока или услуга по смисъла на ЗДДС. Правоотношението, по което безплатната правна помощ е оказана, и това, създадено със съдебния акт, са между различни страни и с различно съдържание. По първото за адвоката, оказал правната помощ, не възниква право да получи възнаграждение, а второто е между адвоката и насрещната страна, по което адвокатът има само права, но не и задължения. Съдържанието на създаденото със съдебния акт правоотношение се изчерпва със задължението на оказалия безплатната помощ адвокат да бъде платена определена парична сума от насрещната страна. Съдът не е нито данъчнозадължено лице по смисъла на чл. 3 ЗДДС, което да издаде фактура и да начисли ДДС по нея, нито е страна по правоотношението, възникнало от

постановения от него осъдителен акт. Затова той не може да начислява ДДС върху дължимото за оказаната безплатна правна помощ адвокатско възнаграждение без това да е изрично предвидено в закона. Нито ЗДДС обаче, нито ЗА въвеждат такава изрична нормативна уредба, която да се отклонява от общите правила за облагане с данък върху добавената стойност. Предвид изложеното съдът намира, че в тежест на ишците следва да бъде възложено да заплатят адвокатско възнаграждение на представителя на ответника без ДДС.

Мотивиран от горното, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявените от Е. И. Х., ЕГН ***** и В. В. Х., ЕГН ***** срещу Н. Й. Б., ЕГН *****, с адрес *****, осъдителни иски с правно основание **чл. 45 от ЗД, вр.чл. 3 от ГПК** за осъждане на ответника да заплати на всеки от ишците обезщетение за причинени неимуществени вреди в размер на **10 176 лв.** /на всеки/ в резултат от злоупотреба с процесуални права чрез предявяване на искова молба по гр.д. № 27531/2016 г. по описа на СРС, с цел спиране на производството по гр.д. № 8219/2009 г. по описа на СГС, **като неоснователни.**

ОСЪЖДА Е. И. Х., ЕГН ***** и В. В. Х., ЕГН *****, да **заплатят** на ***** от Софийска адвокатска колегия, с адрес *****, на основание чл. 78, ал. 3 ГПК във вр. чл. 38, ал. 1 от Закона за адвокатурата, сумата в размер на **400 лева**, представляваща адвокатско възнаграждение за предоставена безплатна правна помощ на ответника Н. ***** Б..

Решението може да бъде обжалвано с въззивна жалба пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчване на препис на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____

